

Veřejná ekonomie a veřejný sektor

Ekonomie veřejného sektoru

Veřejná ekonomie

- Vymezení předmětu = vztahů, tvořících **předmět veřejné ekonomie jako disciplíny:**
- **Ekonomické vztahy při alokaci vzácných zdrojů, v nichž je alespoň jedním ze subjektů veřejná moc (stát, vláda) a které jsou typicky založeny na principech neziskovosti a (alespoň potenciálně) nedobrovolnosti**

Veřejná ekonomie

Je vědní disciplína zkoumající strukturu, fungování a efektivnost té části NH, která má neziskový charakter a je financována z přerozdělovacích procesů.

Yvonne Strecková (1998)

Jde o zkoumání vztahů mezi ekonomickými aktivitami veřejného sektoru a chováním firem, domácností a jednotlivci se zřetelem ke státním výdajům a zdaňování a politickému rozhodování

Nemec, Lawson (1992)

Veřejná ekonomie

Se mimo jiné zabývá **hledáním odpovědí na následující otázky:**

- Proč existuje veřejný sektor?
- Proč vláda zastává funkce, které zastává?
- Proč veřejný sektor tenduje k neefektivnosti?
- Jaké jsou příčiny selhání trhu?
- Jaké jsou příčiny selhání vlády?
- apod.

REKTOŘÍK Jaroslav (2002)

Veřejná ekonomie

- Teoretické otázky struktury, fungování a efektivnosti VS
- Teoreticko praktické otázky způsobů financování VS
- Teoreticko praktické otázky jednotlivých odvětví VS
- Teoreticko praktické otázky fungování jednotlivých institucí veřejného sektoru

Veřejný sektor

Je část národního hospodářství, která je financována z veřejných financí, řízena a spravována veřejnou správou, rozhoduje se v ní na základě veřejné volby a podléhá systému veřejné kontroly

Yvonne Strecková (1998)

Veřejný sektor

Je ta část ekonomiky, která se nachází ve veřejném a nikoli soukromém vlastnictví. Veřejný sektor je tudíž vymezen s ohledem na charakter vlastnictví.

**Macmillanův slovník
moderní ekonomie (1995)**

Definice veřejného sektoru

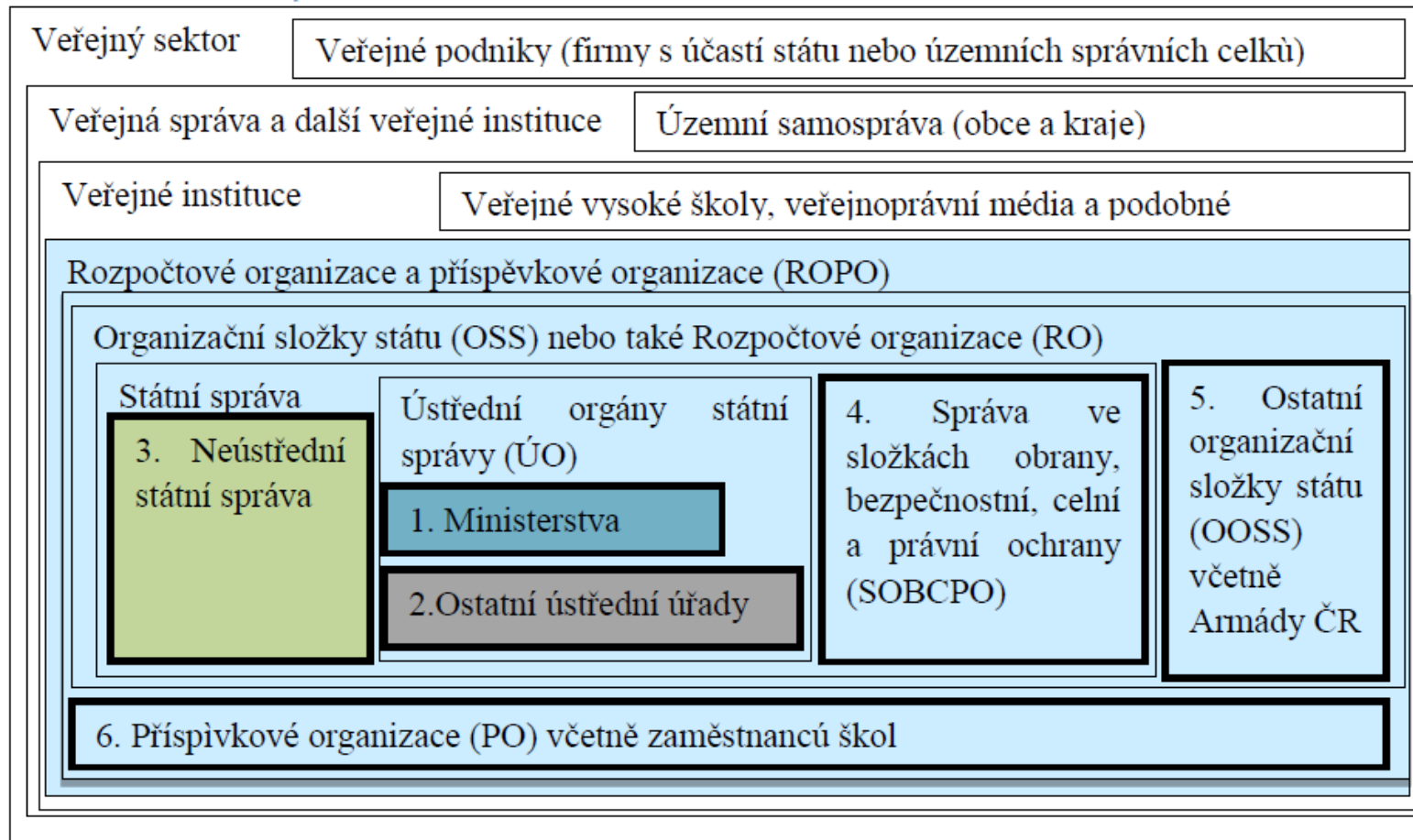
Pro vymezení veřejného sektoru je zcela rozhodující skutečnost, že je financován
z **veřejných financí,**

z čehož pak vyplývají další významné vlastnosti
veřejného sektoru - převažující způsoby:
řízení, rozhodování a kontroly

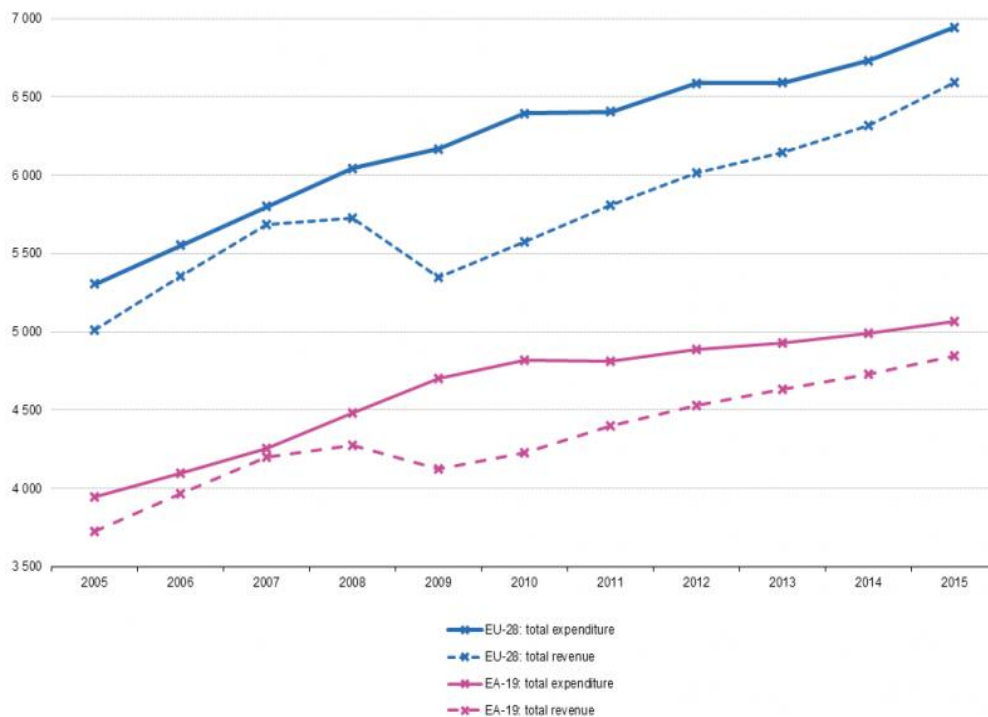
Cílem je:

- Znat, v jakých činnostech je veřejný sektor zapojen a jak jsou organizovány- *co existuje*
- Rozumět a umět předvídat (pokud je to možné) plné dopady takových vládních zásahů - *jaké to má důsledky*
- Umět hodnotit alternativy - *co doporučit praxi*

Veřejný sektor a státní správa (CERGE 2014)

Role veřejného sektoru

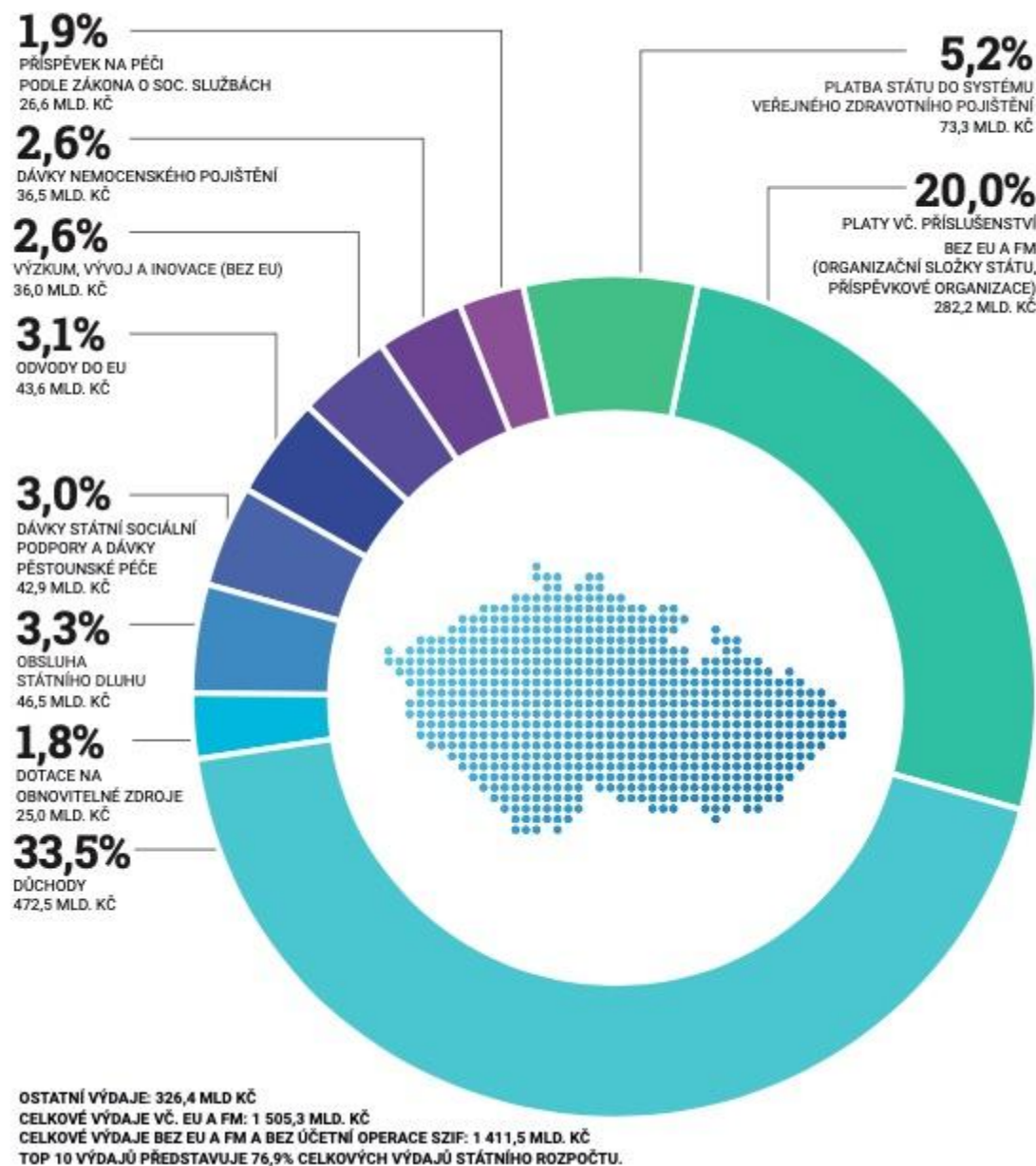
Velikost VS měřena např.:

- [podílem veřejných výdajů/HDP:](#)
- [mírou zdanění \(den daňové svobody\):](#)

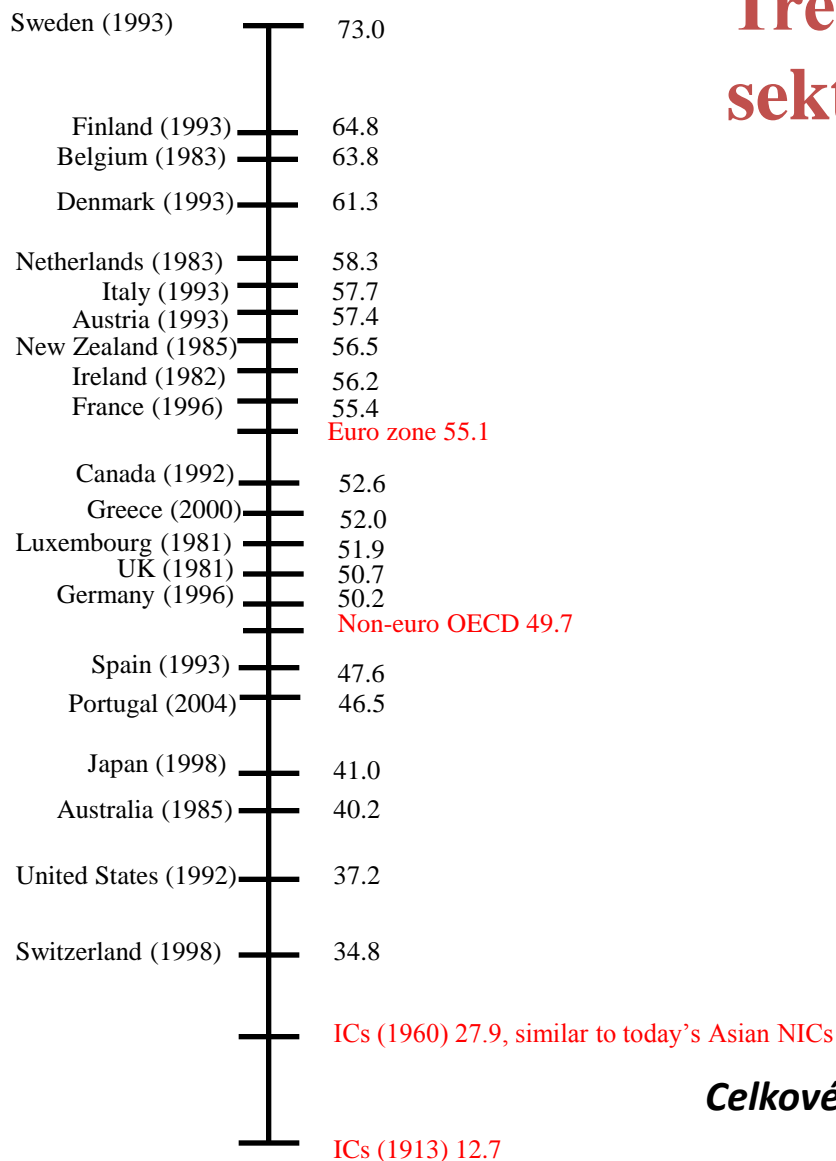
Veřejné výdaje za posledních 100 let ve vyspělých státech vzrostly přibližně 4× (v ČR 5×) => růst veřejného sektoru

(*) Data extracted on 21.04.2016. Note that the y-axis is cut.
Source: Eurostat (online data code: gov_10a_main)

TOP 10 VÝDAJŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU 2019 BEZ EU A FM V MLD. KČ A % NA CELKOVÝCH VÝDAJÍCH STÁTNÍHO ROZPOČTU

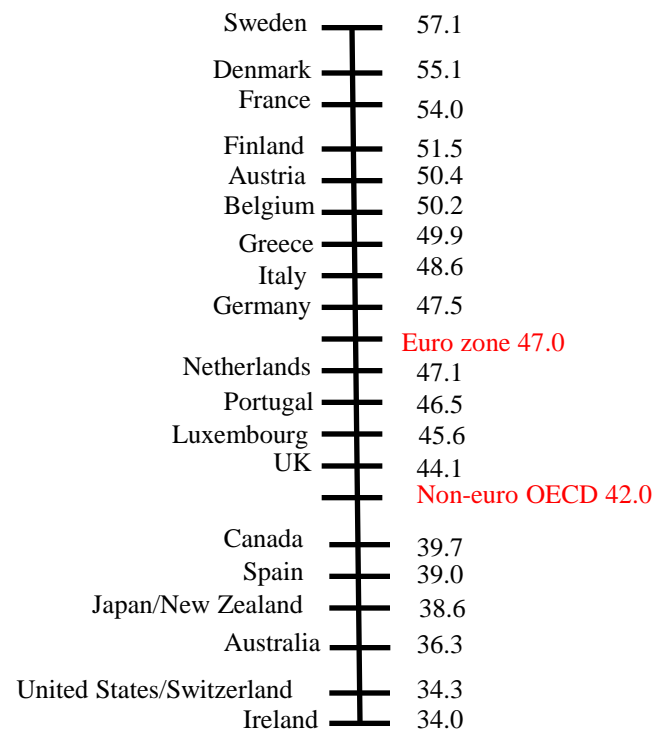

Maximální veřejné výdaje (roky)

Trend ustupování veřejného sektoru?

Současné veřejné výdaje (2004 nebo novější)

Celkové veřejné výdaje jako % HDP, maximální versus současné hodnoty

Otázky

- Proč vlastně **veřejný sektor** existuje?
- Proč vláda zastává funkce, které zastává, a proč produkuje právě to, co produkuje?
- Existuje logický a jasně formulovaný argument, kterým lze („vědecky“) vysvětlit socioekonomické důvody existence státu? Anebo musí být funkce státu odůvodněny (pouze) ideologicky?

Odpověď

- Neexistuje pouze jediné ekonomické odůvodnění vlády.
- Platí spíše, že vláda existuje proto, aby se zabývala celou řadou různých problémů (některé sama způsobuje), a přitom hraje řadu různých rolí, které se často od sebe liší a které jsou často ve vzájemném rozporu.

Úkol k zamyšlení

- Kdo jsou státní zaměstnanci
- Kolik jich je
- Jaké mají platy

- Najděte a uveďte zdroje dat.

- Přineste mi odpověď ve 2.týdnu a můžete za to dostat bod 😊

Děkuji za pozornost 😊